

Projekt

z dnia 7 marca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY KOLNO**

z dnia 6 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolno na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.) Rada Gminy Kolno uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolno na lata 2024 – 2028” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchyla się uchwałę Nr XXIV/167/20 Rady Gminy Kolno z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kolno na lata 2021-2025 wraz z załącznikami.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kolno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Kolno
z dnia 6 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE KOLNO
NA LATA 2024-2028**

Kolno 2024 rok

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	PODSTAWY PRAWNE.....	4
III.	CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	5
	1. Definicja przemocy domowej	5
	2. Rodzaje przemocy	8
	3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej.....	10
IV.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KOLNO.....	10
	1. Sytuacja demograficzna	10
	2. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kolno	11
	3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	14
	4. Określenie potrzeb lokalnych w zakresie zapewnienia specyficznych świadczeń dla rodzin dotkniętych przemocą	19
V.	CELE I DZIAŁANIA	22
VI.	REALIZATORZY PROGRAMU.....	26
VII.	ADRESACI PROGRAMU.....	26
VIII.	ZASOBY GMINY KOLNO W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU	27
IX.	MONITORING I EWALUACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH.....	27
X.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ	28
XI.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	28

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości, zaufaniu, zrozumieniu i poczuciu bezpieczeństwa. Dom rodzinny powinien być zatem miejscem, do którego chętnie wracamy. W przypadku dezorganizacji role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Dla wielu osób przestaje być on spokojną przystanią i miejscem, w którym znajdujemy akceptację i zrozumienie. Wręcz przeciwnie, kojarzy się z cierpieniem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z przyczyn osobistych, z frustracji, stresu, zaburzeń depresyjnych, zaburzeń lękowych, z uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), z zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także upatrywać w tradycjach, zwyczajach, przekonaniach funkcjonujących jeszcze w naszym społeczeństwie. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc jest trudna do ujawnienia w związku, gdyż osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest też fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety. Przemoc jest też trudna do zdiagnozowania, jednak jej rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą domową wskazują, że jest to jeden ze szczególnie istotnych problemów społecznych w Polsce. Ze względu na swoją złożoność zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga zaplanowanej oraz dobrze zorganizowanej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio i bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie i do poprawy bezpieczeństwa.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy do zadań

gminy i powiatu na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Program skierowany jest nie tylko do instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, ale także do lokalnej społeczności, w szczególności do osób uwikłanych w przemoc. Zadaniem Programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz zmiana w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, zwłaszcza tych, które służą jako argument do stosowania przemocy lub też do jej usprawiedliwiania, ukrywania czy bagatelizowania.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm.), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolno na lata 2024 -2028 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,

3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 z późn. zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Definicja przemocy domowej

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną i wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. *jest intencjonalna* – działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
2. *występuje dysproporcja sił* – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
3. *narusza prawa i dobra osobiste* – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę, narusza prawa i godność drugiego człowieka (członka rodziny);
4. *powoduje cierpienia i szkody* – osoby dotknięte przemocą domową doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Jak wynika już z samych definicji, przemoc domowa przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzącym nienawiść i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

2. Rodzaje przemocy

Przemoc domowa może przybierać różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. *przemoc fizyczna* – naruszenie nietykalności fizycznej, zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, policzkowanie;

2. *przemoc psychiczna* – naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby, np.: obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce;
3. *przemoc seksualna* – naruszanie intymności, zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić, np.: wymuszanie pożycia seksualnego, obmacywanie, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych;
4. *przemoc ekonomiczna* – pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów.
5. *zaniedbanie* - to ciągle niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. *Cyberprzemoc* - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszając często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu

przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska.

Z punktu widzenia problemu przemocy domowej za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- usprawiedliwiające przemoc,
- przenoszące odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje,
- przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KOLNO

1. Sytuacja demograficzna

Gmina Kolno położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie kolneńskim, w obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Bezpośrednio sąsiaduje z gminami:

- Turośl od zachodu
- Grabowo i Stawiski od wschodu
- Zbójną i Małym Płockiem od południa
- z województwem warmińsko – mazurskim od północy.

Obszar gminy wynosi 28213 ha, co stanowi 30% powierzchni powiatu. Gmina ma charakter rolniczy, w której funkcję uzupełniającą pełni turystyka. Według podziału fizyczno-geograficznego gmina Kolno położona jest na granicy dwóch prowincji: Równin Podlasko-Białoruskich i Nizin Środkowo-Polskich. Część wschodnia (zasadnicza) wchodzi w skład Wysoczyzny Kolneńskiej, natomiast część zachodnia (niewielka), stanowi fragment Równiny Kurpiowskiej. Dominują tu użytki rolne o średniej jakości gleb. Grunty orne oraz użytki zielone zajmują 73% powierzchni gminy. Lasy zajmują 21% powierzchni gminy, Największe kompleksy leśne znajdują się w zachodniej części gminy w sąsiedztwie doliny Pisy. Na pozostałym obszarze powierzchnie leśne występują w rozproszeniu, tworząc niewielkie kompleksy. Lasy zajmują 5 793 ha, co stanowi 20,5% ogólnej powierzchni gminy. Stanowią

one-obok rzeki Pisy-główną atrakcją turystyczną gminy. Tereny zurbanizowane zajmują 4% ogólnej powierzchni gminy. W ich strukturze przeważają drogi (61%). Tereny zabudowane zajmują 406 ha (36% terenów zurbanizowanych). Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa. W uzupełnieniu występują pojedyncze obiekty usługowe, produkcyjne oraz zabudowa letniskowa. Zabudowa wsi ukształtowana została głównie w formie zabudowy ulicowej. Mały procent stanowi zabudowa rozproszona, kolonijna (grunty wsi Czerwone, Janowo, Borkowo, Gietki).

2. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kolno

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy ukazującej pełną skalę i dynamikę problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Sytuację demograficzną Gminy Kolno przedstawia tabela nr 1.

Sytuacja demograficzna Gminy Kolno			
Określony wskaźnik	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób zamieszkujących na terenie Gminy	8646	8551	8493
w tym kobiety	4332	4271	4244
w tym mężczyźni	4314	4280	4249
w wieku produkcyjnym	5446	5382	5357
w tym kobiety	2450	2475	2413
w tym mężczyźni	2945	2907	2902
w wieku poprodukcyjnym	1409	1400	1406
w tym kobiety	948	931	930
w tym mężczyźni	461	469	476
Dzieci i młodzież do 17 roku życia	1791	1769	1730

**Dane pozyskane z Urzędu Gminy Kolno*

Analiza powyższych danych wskazuje na zmniejszającą się corocznie liczbę ludności w Gminie Kolno. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym sięga około 16 % ogółu mieszkańców. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest znacznie wyższa niż w poprodukcyjnym lecz liczba ta się obniża się. Liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym jest znacznie wyższa niż kobiet, natomiast ulega znacznej rotacji w wieku poprodukcyjnym. W wieku senioralnym mężczyzn jest o połowę mniej niż kobiet.

Gminę Kolno dotyka duże bezrobocie na co wskazują dane w tabeli nr 2 pozyskane z

Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie.

Poziom bezrobocia			
Określony wskaźnik	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób zarejestrowanych w PUP	508	515	486
w tym kobiety	226	220	221
w tym mężczyźni	282	295	265
Liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	472	480	443
długotrwale bezrobotni	361	343	316

**Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie*

Analizując powyższe dane należy uznać, że stopa bezrobocia w Gminie Kolno jest niezmiernie wysoka. Dotyka ok. 5,7 % mieszkańców Gminy Kolno pomimo tego, że jest to gmina typowo rolnicza. Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie wynika, że problem bezrobocia jest długotrwały i częściej dotyka mężczyzn niż kobiet.

Wsparciem systemu pomocy społecznej w roku 2023 r. objęto 129 rodzin, w tym 399 osób. Analizując liczbę osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców gminy Kolno, można stwierdzić, że pomocą objęto 4,7 % ogółu ludności gminy. Notujemy tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2021r. wsparciem objętych było 4,79% ludności, a w 2022 – 5,54%).

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2021	128	414	8646	4,79 %
2022	136	474	8551	5,54 %
2023	129	399	8493	4,70 %

**Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS*

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność.

LP.	Powody przyznania pomocy społecznej	2021	2022	2023
1	ubóstwo	92	83	85
2	bezdomność	1	1	2

3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	19	21	20
4	bezrobocie	57	50	59
5	niepełnosprawność	45	39	53
6	długotrwała choroba	75	115	82
7	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24	16	22
8	przemoc domowa	6	7	6
9	alkoholizm	17	16	21
10	trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	2
11	zdarzenie losowe	0	1	1
12	Sytuacja kryzysowa	0	0	2

Nadużywanie alkoholu/uzależnienie od alkoholu jednego z członków rodziny sprzyja także pojawieniu się przemocy domowej.

	2021	2022	2023
Liczba osób uzależnionych z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	42	47	39
Liczba członków rodzin z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	32	22	24
Liczba osób, w stosunku do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	15	38	28
Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	20	7
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	27	34	28

**Opracowanie własne na podstawie raportów o stanie Gminy Kolno i danych pozyskanych z GKRPA w Kolnie*

Z powyższych danych wynika, że wpływa coraz więcej wniosków o wszczęcie procedury zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego. Znaczną liczbę wniosków skierowano do Sądu Rejonowego w Łomży o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Zdiagnozowanie przemocy domowej – jako zjawiska- jest trudne, gdyż przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia. Istniejące statystyki pozwalają oszacować przybliżone rozmiary tego zjawiska, gdyż nie wszystkie przypadki

przemocy są ujawniane. Oszacowanie zjawiska przemocy domowej jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty”. Skala problemu przemocy w Gminie Kolno została określona na podstawie informacji uzyskiwanych z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta- A” przez jednego z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, oświaty i ochrony zdrowia.

1.	ILOŚĆ PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY” ZAŁOŻONYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE PODMIOTY	2021	2022	2023
	OGÓLEM	22	36	23
2.	KOMENDA POWIATOWA POLICJI W KOLNIE	20	35	17
3.	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOLNIE	0	0	1
4.	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLNIE	2	0	4
5.	GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KOLNIE	0	0	0
6.	SŁUŻBA ZDROWIA W KOLNIE	0	1	1
7.	OŚWIATA W GMINIE KOLNO	0	0	0

**Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego*

Jak wynika z powyższych danych statystycznych inicjatorami procedur „Niebieskie Karty” byli przede wszystkim funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kolnie i przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Policja jest instytucją, która wszczyna najwięcej procedur NK. Dzieje się to najczęściej w wyniku interwencji, ekstremalnego wydarzenia, sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Nie zawsze za zgodą, a czasem wbrew intencji osoby wzywającej pomoc, poszkodowanej. Zawiadomienia składane na komendzie z inicjatywy osoby doznającej przemocy zdarzają się znacznie rzadziej. Niski poziom realizacji procedury „Niebieskie Karty” w pomocy społecznej można tłumaczyć faktem, iż osoby co do których istnieje przypuszczenie, że w ich rodzinie występuje przemoc, nie chcą tego ujawniać pracownikom socjalnym, nie godzą się na wypełnienie i wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie jej innym instytucjom lub wycofują się ze współpracy. Pojedyncze przypadki realizacji procedury „Niebieskie Karty” występują w służbie zdrowia natomiast zerowe w oświacie i w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie. Z obserwacji ww. instytucji oraz współpracy można

wysnuć wnioszek, że niechęć reprezentantów oświaty do wszczynania procedury NK wynika z postrzegania jej jako narzędzia represyjnego wobec ucznia, tymczasem oni chcą pozostać w roli przyjaciela ucznia, a nie interwenta. Niechęć lekarzy do wszczynania procedury NK wynika z obciążenia obowiązkami, strachu przed odpowiedzialnością za złamanie tajemnicy lekarskiej, ale także z obawy przed osobistą zemstą sprawców przemocy. Tego ostatniego obawiają się również położne i pielęgniarki środowiskowe.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że przemoc domowa jest nadal dużym problemem. Mimo spadku liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” w dalszym ciągu na wysokim poziomie utrzymuje się liczba interwencji Policji i wypełnionych formularzy „NK-A” w trakcie trwającej już procedury.

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

2021 r.	2022 r.	2023 r.
22	36	23

Liczba ponownie wypełnionych formularzy „NK-A” w trakcie trwania procedury NK w latach 2021-2023

2021 r.	2022 r.	2023 r.
5	13	10

LICZBA OSÓB PODEJRZANYCH O STOSOWANIE PRZEMOCY	2021	2022	2023
OGÓŁEM	34	48	35
KOBIETY	2	5	6
MEŻCZYŻNI	32	43	29
LICZBA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY OGÓŁEM	119	122	95
KOBIETY	40	54	34
MEŻCZYŻNI	24	19	17
MAŁOLETNI	55	49	44

Zgodnie ze statystykami Zespołu Interdyscyplinarnego liczba osób doświadczających przemocy domowej maleje (z wyjątkiem 2022 r.), przemoc jest zjawiskiem, które dotyka głównie kobiety. Liczba kobiet stosujących przemoc domową utrzymuje się na podobnym, niskim poziomie. Z prezentowanych danych wynika, że osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej są przede wszystkim mężczyźni, co jest związane z wykorzystywaniem przez nich swojej przewagi poprzez podporządkowanie kobiety w obszarach: siły fizycznej,

pozycji społecznej, czy zależności ekonomicznej.

Jednocześnie bardzo rzadko zdarzają się sytuacje przemocy kobiety nad mężczyzną. Występują wtedy, gdy kobieta ma przewagę nad mężczyzną, głównie w sferze ekonomicznej, intelektualnej lub emocjonalnej, która jest wykorzystywana do szantaży i presji uniemożliwiających obronę.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zmalała liczba dzieci w rodzinach będących świadkami przemocy lub bezpośrednio jej doświadczających (55 dzieci w 2021 r., zaś w 2023 r. 44 dzieci).

Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury NK ze względu na rodzaj przemocy

Rodzaj przemocy	2021	2022	2023
psychiczna	33	50	34
fizyczna	22	28	20
seksualna	1	4	1
ekonomiczna	0	0	0
inna	0	0	0

Jak wynika z obserwacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych najczęściej występującą formą przemocy jest przemoc psychiczna. W przypadku przemocy wobec osób dorosłych najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy jest alkohol. Jednak problem występowania przemocy w rodzinie nie może być utożsamiany tylko i wyłącznie z rodzinami funkcjonującymi w systemie pomocy społecznej, korzystającymi ze świadczeń pieniężnych tut. Ośrodka, uzależnionymi od alkoholu czy też znajdującymi się na tzw. „marginesie społecznym”. Występowanie przemocy domowej dotyczy wszystkich grup społecznych, w tym tych o bardzo dobrej pozycji materialnej i wysokim statusie społecznym. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej osoby najbliższe – w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci – rodzice.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej ustalono, że na terenie Gminy Kolno przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Z rozmów pracowników GOPS Kolno z osobami doświadczającymi przemocy wynika, iż większość z nich ma ogólne, a nawet spore pojęcie o specyfice zjawiska przemocy domowej. Jednakże ciągle panuje przekonanie, iż jest to

zjawisko marginalne, tylko znikoma liczba osób zaobserwowała zjawisko w życiu codziennym.

LICZBA ZAKOŃCZONYCH PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY”

Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty w przypadku:	2021 r.	2022 r.	2023 r.
ogółem	20	36	23
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie	13	24	18
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	7	12	5

Z danych tabelarycznych wynika, że w analizowanym okresie znaczna liczba NK została zakończona głównie z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
INTERWENCJE DOMOWE ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ OGÓŁEM – POWIAT	114	157	116
W TYM Z GMINY KOLNO	21	41	18
LICZBA WSZCZĘTYCH POSTĘPOWAŃ Z POWODU FIZYCZNEGO LUB PSYCHICZNEGO ZNĘCANIA SIĘ NAD RODZINĄ OGÓŁEM - POWIAT	21	12	4
W TYM Z GMINY KOLNO	5	4	0

	2021	2022	2023
Liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu mieszkalnego i zakazów zbliżania się do określonych osób (Gmina Kolno)	4	22	10

Według danych policji liczba interwencji z powodu przemocy domowej na przestrzeni ostatnich dwóch lat znacząco się zmniejszyły. Niepokój budzi natomiast duża dysproporcja pomiędzy ilością interwencji podejmowanych w sprawach o przemoc domową, a liczbą wszczętych postępowań z powodu fizycznego lub psychicznego znęcania się nad rodziną. Dysproporcja ta może wynikać z postawy Policji, która uzależnia wszczęcie postępowania od złożenia przez osobę pokrzywdzoną oficjalnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy można wskazać niechęć funkcjonariuszy do mieszania się w „sprawy rodzinne” oraz utrzymujące się wciąż wśród wielu spośród nich błędne

przekonanie o tym, iż przestępstwo znęcania się ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego. Powoduje to przerzucenie na barki pokrzywdzonych odpowiedzialności za wszczęcie postępowania i sprawia, że w praktyce są one bardziej podatne na naciski sprawcy i wycofują sprawy.

Przepisy umożliwiające stosowanie przez policjantów i żandarmów wojskowych nakazu opuszczenia lokalu i zakazu zbliżania się do niego obowiązują od 30 listopada 2020 r. Mimo obaw policjantów, nakazy opuszczenia lokalu i zakazy zbliżania się do niego stają się narzędziami coraz częściej stosowanymi wobec sprawców przemocy domowej. Nakazy i zakazy i ich natychmiastowa skuteczność są bardzo ważne. Obowiązują przez 14 dni, w tym czasie osoba pokrzywdzona może zastanowić się i podjąć dalsze kroki - albo pójść w kierunku procedury cywilnej i wystąpić do sądu cywilnego o przedłużenia zakazu, nakazu albo decydować się na wszczęcie procedury karnej. Pomocy ofiarom przemocy domowej, w szczególności w formie poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego oraz poprzez udzielanie schronienia, udziela Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Kolnie jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej realizująca zadania własne powiatu określone ustawą o pomocy społecznej i ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej w Kolnie dot. udzielanej pomocy przedstawiają się następująco:

L p.	RODZAJ PROBLEMU	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
1	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE SCHRONIENIA W SOW W KOLNIE OGÓŁEM	24	11	14
	W TYM Z GMINY KOLNO	0	3	5
2	ILOŚĆ OSÓB, WOBEC KTÓRYCH STOSOWANA BYŁA PRZEMOC, KORZYSTAJĄCA Z GRUP WSPARCIA OGÓŁEM	6	3	4
	W TYM Z GMINY KOLNO	0	1	2
3	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA PRAWNEGO OGÓŁEM	10	16	7
	W TYM Z GMINY KOLNO	0	0	4
4	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA PEDAGOGA OGÓŁEM	28	15	15
	W TYM Z GMINY KOLNO	0	3	3
5	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA PSYCHOLOGA OGÓŁEM	18	33	18
	W TYM Z GMINY KOLNO	3	19	7
	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z	20	25	17

6	PORADNICTWA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY OGÓŁEM			
	W TYM Z GMINY KOLNO	1	5	5
7	ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH OGÓŁEM	12	4	5
	W TYM Z GMINY KOLNO	1	0	0

Jak wynika z powyższych danych statystycznych ze schronienia oraz pomocy w formie grup wsparcia korzysta niewiele osób. Na niskim poziomie utrzymuje się również ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy domowej (poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne). Z rozmów pracowników GOPS Kolno z osobami doświadczającymi przemocy wynika, że społeczeństwo lokalne jest już dobrze zorientowane w funkcjonującej sieci instytucjonalnej pomocy działającej na rzecz osób pokrzywdzonych, a niechęć ofiar przemocy do sięgania po pomoc instytucjonalną wynika przede wszystkim z wyuczonej bezradności oraz obawy przed wiktymizacją. Nie bez znaczenia pozostają także poczucie wstydu oraz brak wiary w skuteczność działania instytucji.

Jak pokazują powyższe dane, przypadki w których to sprawca inicjuje poszukiwanie pomocy, należą do rzadkości. Korzystanie z oferty instytucji świadczących pomoc jest zazwyczaj wymuszone przez system. Obawa przed społeczną stygmatyzacją zniechęca sprawców do szukania pomocy instytucjonalnej.

4. Określenie potrzeb lokalnych w zakresie zapewnienia specyficznych świadczeń dla rodzin dotkniętych przemocą

Zakres	Stan bieżący, poziom zaspokojenia potrzeb	Braki – zakres rozwoju, modyfikacji
Infrastruktura w zakresie: – interwencyjnym (telefon, miejsca schronienia), – pomocy rodzinom dotkniętym przemocą (medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna, pedagogiczna)	1) pomoc w zakresie interwencyjnym <i>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie (przy PCPR w Kolnie)</i> Kolno, ul. Wojska Polskiego 69 D, tel. (86) 278 12 99	-Brak lokali socjalnych i mieszkań chronionych na terenie gminy dla osób doświadczających przemocy domowej

	<p><u>2) pomoc rodzinom dotkniętym przemocą</u></p> <p><i>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie (przy PCPR w Kolnie)</i></p> <p><u>Zakres udzielanej pomocy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne; - poradnictwo pedagogiczne; - poradnictwo prawne; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo terapeuty ds. przeciwdziałania przemocy domowej; - interwencja kryzysowa i całodobowe schronienie dla osób doznających przemocy domowej; - program terapeutyczny dla osób doświadczających przemocy domowej, - zajęcia edukacyjne z zakresu przemocy domowej dotyczące podstaw prawnych i reakcji psychologicznych. <p><i>GOPS w Kolnie, ul. Sienkiewicza 5. Tel. 86 278 20 72, 86 278 20 63</i></p> <p><u>Zakres udzielanej pomocy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne <p><i>Nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Punkt świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej <p>Starostwo Powiatowe w Kolnie, ul. 11 Listopada 1, tel. 86 278 27 39</p> <ul style="list-style-type: none"> -Punkt świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego: <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie, ul. Sienkiewicza 5</p>	<p>-brak regularności w dostępności grup wsparcia oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy</p>
<p><u>Kadra:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - specjaliści w zakresie interwencji, pomocy, terapii, 	<p>SOW w Kolnie przy PCPR</p> <p>Dyżury specjalistów:</p>	<p>Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i</p>

<p>poradnictwa i innych oddziaływań, – dostępność (odległość, częstotliwość dyżurów)</p>	<p>- pedagog – według harmonogramu pracy, - terapeuta – według harmonogramu pracy, - pracownik socjalny – według harmonogramu pracy, - psycholog – środa (godz. 14.00 – 20.00) i według harmonogramu pracy - prawnik – piątek (godz. 9.30 – 12.30)</p> <p>GOPS w Kolnie</p> <p>Dyżury specjalistów:</p> <p>-pracownik socjalny: pn -pt, w godz. 7:30-15:30</p> <p>Punkt stały nieodpłatnej pomocy prawnej mieści się w budynku Starostwa Powiatowego w Kolnie, ul. 11 Listopada 1, 18-500 Kolno, pok. Nr 10, (parter).</p> <p>czynny</p> <table data-bbox="667 1137 1066 1317"> <tr> <td>poniedziałek</td> <td>9⁰⁰ - 13⁰⁰</td> </tr> <tr> <td>wtorek</td> <td>9⁰⁰ - 13⁰⁰</td> </tr> <tr> <td>środa</td> <td>13⁰⁰ - 17⁰⁰</td> </tr> <tr> <td>czwartek</td> <td>9⁰⁰ - 13⁰⁰</td> </tr> <tr> <td>piątek</td> <td>9⁰⁰ - 13⁰⁰</td> </tr> </table> <p>dyżury pełnią: poniedziałek –środa – adwokat czwartek – piątek – radca prawny</p> <p>Punkt świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie, ul. Sienkiewicza 5</p> <p>dyżury pełni radca prawny poniedziałek 13:30– 17:30</p>	poniedziałek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	wtorek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	środa	13 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	czwartek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	piątek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	<p>koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.</p>
poniedziałek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰											
wtorek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰											
środa	13 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰											
czwartek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰											
piątek	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰											
<p><u>Szkolenia:</u> – edukacja społeczna, informacja o zjawisku</p>	<p>Edukacja społeczna: -kolportaż ulotek i plakatów edukacyjnych i informacyjnych - udział w kampaniach o</p>	<p>Rozwój systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z</p>										

<p>przemocy, miejscach pomocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla członków ZI i GR - podnoszenie kwalifikacji specjalistów, - konsultacje, superwizje, system wsparcia 	<p>charakterze ogólnopolskim</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania informacyjne i działania profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy. <p>Szkolenia dla członków ZI i GDP: Realizacja obowiązkowych szkoleń zgodnie z przepisami ustawy o Przeciwdziałaniu przemocy domowej dla członków ZI i GDP</p> <p>Podnoszenie kwalifikacji specjalistów, konsultacje, superwizje, system wsparcia Korzystanie z dostępnych, bezpłatnych szkoleń, superwizji organizowanych przez PCPR w Kolnie, UW w Białymstoku oraz płatnych szkoleń finansowanych ze środków przeznaczonych na realizację programu</p>	<p>osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową- konieczność zatrudnienia psychologa</p>
---	---	---

V. CELE I DZIAŁANIA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolno na lata 2024 -2028 określa obszary strategiczne. Wypracowano cele operacyjne i działania, wokół których będą się koncentrowały zadania zaangażowanych podmiotów. Niezbędnym warunkiem ich efektywności jest interdyscyplinarne podejście, współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami, służbami i organizacjami. Realizacja programu powinna wpływać na zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz na zwiększenie skuteczności podejmowanych działań.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kolno.

Cele strategiczne zostały określone w czterech obszarach:

Cel strategiczny I - Profilaktyka i edukacja społeczna.

Cel strategiczny II - Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.

Cel strategiczny III - Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel strategiczny IV - Podniesienie kwalifikacji kadr i doskonalenie współpracy.

CEL STRATEGICZNY I - PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Cel operacyjny: Działania informacyjno-edukacyjne w środowiskach lokalnych podnoszące wiedzę mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej

Lp.	Podjęmowane działania	Wskaźniki	Realizatorzy	Harmonogram realizacji
1.	Promowanie podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej oraz świadomości konsekwencji prawnych w związku ze stosowaniem przemocy, współuczestnictwo w kampaniach i w programach społecznych dotyczących przemocy domowej.	- liczba upowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej (ulotek, plakatów, broszur), - liczba spotkań informacyjnych z mieszkańcami Gminy	- Zespół Interdyscyplinarny - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie - Komenda Powiatowa Policji w Kolnie	Działania ciągle w latach 2024-2029
2.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących przemocy (ulotek, broszur, plakatów, itp. na temat dostępności uzyskania wsparcia przez ofiary przemocy); umieszczanie informacji o kompetencjach poszczególnych podmiotów w ramach przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych instytucji	- liczba opracowanych/upowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych; - liczba rozdysponowanych ulotek, plakatów, broszur;	- Zespół Interdyscyplinarny	Działania ciągle w latach 2024-2029
3.	Promocja działań profilaktycznych w szkołach z zakresu agresji, przemocy	- liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych dotyczących przemocy; liczba uczestników w zajęciach profilaktycznych	- placówki oświatowe	Działania ciągle w latach 2024-2029

CEL STRATEGICZNY II - OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ

Cel operacyjny: Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy

Lp.	Podejmowane działania	Wskaźniki	Realizatorzy	Harmonogram realizacji
1.	współpraca instytucji w zakresie pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemem przemocy domowej, stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	- liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”; - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba rodzin, w których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy domowej	- Zespół Interdyscyplinarny - grupy diagnostyczno-pomocowe	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ bezzwłocznie
2.	udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą (wsparcie finansowe i rzeczowe, poradnictwo psychologiczne, prawne); prowadzenie pracy socjalnej i udzielanie poradnictwa socjalnego na rzecz rodzin dotkniętych przemocą	- liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego; - praca socjalna;	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie; - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie; - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie;	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ bezzwłocznie
3.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia, współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie oraz z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki.	- liczba osób, którym udzielono schronienia;	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie;	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ bezzwłocznie
4.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie - Komenda Powiatowa Policji w Kolnie - sądy powszechne, - ochrona zdrowia	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ bezzwłocznie

CEL STRATEGICZNY III - ODZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC

Cel operacyjny: Zintensyfikowanie działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc

Lp.	Podjęwane działania	Wskaźniki	Realizatorzy	Harmonogram realizacji
1.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub/i psychologiczno-terapeutycznych	-liczba wydanych skierowań -liczba osób które podjęły program	- Zespół Interdyscyplinarny	Działania ciągłe w latach 2024-2028
2.	podjęwanie działań interwencyjnych przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości	-liczba interwencji; -liczba wyroków skazujących z art. 207 kk - liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego otoczenia -liczba zakazów zbliżania -liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia -liczba zakazów kontaktowania się	-Komenda Powiatowa Policji w Kolnie; -Sąd; -Prokuratura Rejonowa w Kolnie	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ bezzwłocznie

CEL STRATEGICZNY IV- PODNIESIENIE KWALIFIKACJI KADR

I DOSKONALENIE WSPÓŁPRACY

Cel operacyjny: Zwiększenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Lp.	Podjęwane działania	Wskaźniki	Realizatorzy	Harmonogram realizacji
1.	Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	- liczba opracowanych diagnoz	- Zespół Interdyscyplinarny	Raz w roku
2.	udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej	- liczba szkoleń, warsztatów, seminariów tematycznych, - liczba osób, które	- Zespół Interdyscyplinarny - Grupy diagnostyczno-pomocowe	Działania ciągłe w latach 2024-2028 wg. potrzeb/ stosownie do ofert szkoleniowych i w

		wzięły udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach tematycznych		miarę posiadanych środków finansowych
--	--	--	--	---------------------------------------

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kolno
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie
4. Komenda Powiatowa Policji w Kolnie
5. Placówki oświatowe Gminy Kolno
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie;
7. Szpital Ogólny w Kolnie i Placówki Opieki Zdrowotnej w Kolnie
8. Sąd Rejonowy w Łomży;
9. Prokuratura Rejonowa w Kolnie;
10. Organizacje pozarządowe - Kolneńskie Stowarzyszenie „Rodzina”;
11. Zakład Karny w Czerwonym Borze

VII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kolno na lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VIII. ZASOBY GMINY KOLNO W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

W Gminie Kolno bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kolno;
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie;
- Komenda Powiatowa Policji w Kolnie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kolnie;
- Szpital Ogólny w Kolnie i Placówki Opieki Zdrowotnej w Kolnie – lekarze rodzinni;
- Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kolnie;
- Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Kolnie;
- Placówki oświatowe;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolnie;
- Sąd Rejonowy w Łomży;
- Prokuratura Rejonowa w Kolnie;
- Organizacje pozarządowe - Kolneńskie Stowarzyszenie „Rodzina”;
- inne zainteresowane instytucje

IX. MONITORING I EWALUACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH

By móc dokonać oceny czy cele programowe zostały zrealizowane i czy konieczna jest ich ewentualna modyfikacja, niezbędny jest monitoring działań realizowanych przez poszczególne podmioty w ramach swoich kompetencji. Monitoring realizacji Programu i ewaluacja przez jednostki zobligowane do jego stosowania będzie prowadzony na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring Programu polegać będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować istniejące problemy oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

W związku z kolejnym okresem realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolno na lata 2024 -2028” przewiduje się:

- zmianę postaw mieszkańców Gminy Kolno wobec przemocy domowej,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy domowej,
- zwiększenie poziomu edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy ,
- zwiększenie współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej.

X. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizujących Program. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży sprawozdanie Radzie Gminy Kolno z realizacji Programu w ramach rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie będą środki własne gminy oraz pozyskane dotacje celowe, fundusze Unii Europejskiej na realizację zadań z tego zakresu. Ponadto program będzie finansowany w ramach własnych środków posiadanych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania programu i innych.